

Leffler Sámuel

(Rimaszombat, 1851. május 26—Nyíregyháza, 1915. december 19.)

Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában és Iglón végezte. Bölcsészeti és teológiai stúdiumokat Pozsonyban folytatott, majd Kassán és Rozsnyón szerzett tanári képesítést. 1874-ben került a nyíregyházi evangélikus gimnáziumba és kereken 40 évig állt annak szolgálatában. Az utolsó tíz évben mint igazgató. Klasszika-filológus volt, a latin nyelv és irodalom tanára, de mint sokoldalú, rendkívül művelt ember más tárgyakat is tanított. Sokat utazott, főként Itáliában, s élményeiről érdekes útleírásokban számolt be, amelyek az antik világ és a művészettörténet alapos ismerőjének mutatják (Nápoly és környéke, 1895; Fel a Vezúvra, 1896). Útirajzain kívül is jelentős tudományos munkásság és széles körű publicisztikai tevékenység fűződik nevéhez. Szakirodalmi munkásságából legmaradandóbb a terjedelmes Római irodalomtörténet, amely három kiadást ért meg (1888, 1893, 1902).

Leffler Sámuel nem bennszülött volt Nyíregyházán, idővel azonban igazi lokálpatriótává vált és évtizedeken át nagyon fontos szerepet töltött be a város közéletében. Hosszú időn át volt elnöke a Polgári Olvasókörnek, jegyzője, majd titkára a Jótékony Nőegyletnek, tagja a városi képviselőtestületnek és a megyei törvényhatóságnak is. A Borovszky-féle vármegyei monográfia számára ő írta meg Nyíregyháza történetét, s felbecsülhetetlen érdemeket szerzett a városi levéltár rendezésével is.

Kifejezetten szépírói ambíciói nem voltak, de a korabeli helyi lapok és a gimnázium évkönyvei számos alkalmi költeményét megőrizték, amelyek nem csak ügyes verselési készségről, hanem a finom humor és irónia iránti fogékonyságról is tanúskodnak.

Az évkönyvek és jegyzőkönyvek őrzik néhány szép szónoki beszédét is, amelyek közül különösen kiemelkedik az 1899. május 9-én, Bessenyei szobrának avatásán elhangzott ünnepi szónoklata.

Leffler Sámuel Krúdy Gyulának is tanára volt a nyíregyházi evangélikus gimnáziumban. Latinra és filozófiára tanította, ezen kívül nyolcadik osztályos korában osztályfőnöke is volt. Krúdy egyik önéletrajzi írásából azonban arra következtethetünk, hogy a tanórákon kívül is közvetlen kapcsolat lehetett tanár és tanítvány között: „Leffler Sámuelről, a legderekabb és nagyszerűbb tanárról akartam írni, aki először adta kezembe a csodálatos Dickenst és hű barátommá tette a sánta lordot, és a többieket, akiket nem ismertem addig, mert azt vélte, hogy későbbi pályámon szükségem lesz néhány mesterfogás megtanulására.” (Roboz Imre: Az irodalom boudoirjában. Bp. 1916. 38.)

Leffler Sámuel nevét ma utca viseli Nyíregyháza új lakónegyedében.

Irodalom:

Katona Béla: Krúdy Gyula pályakezdése. Akadémiai Kiadó, Bp. 1971.

Margócsy József: A két Leffler. A BGYTKF. Tudományos Közleményei Nyíregyháza, 1990.

/Katona Béla: Szabolcs-Szatmár-Bereg irodalmi topográfiája, I. Nyíregyháza : Jósa Múz. 1996./